

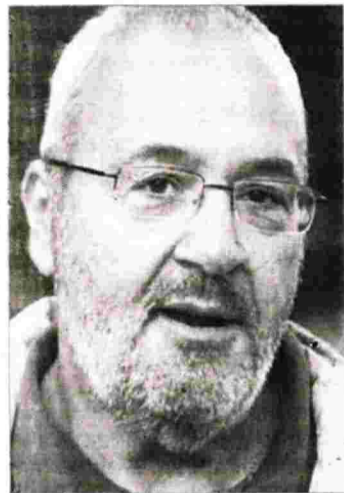
Γιάννης Κρεστενίτης:

Το νερό είναι
ανθρώπινο δικαίωμα

Σελίδα 10

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗ, ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΕΥΑΘ

Το νερό είναι ανθρώπινο δικαίωμα

«Ανάγκη για ρητή απαγόρευση άρσης του δημοσίου ελέγχου των αγαθών του νερού και της ηλεκτρικής ενέργειας. Εδώ έχουμε δύο αγαθά, που συγκροτούν τον πυρήνα της ζωής και με τη φυσική και με την κοινωνική της έννοια. Και πρέπει να εγγυάται το Σύνταγμα ότι τα αγαθά αυτά θα παραμείνουν υπό δημόσιο έλεγχο», ανέφερε στις προτάσεις για τη συνταγματική αναθεώρηση ο Αλέξης Τσίπρας, την περασμένη Δευτέρα. Η ΕΥΑΘ, όμως, και η ΕΥΔΑΠ (όπως και η ΔΕΗ) έχουν εισαχθεί από την κυβέρνηση στο υπερταμείο, αναμένοντας από Σεπτέμβρη να ξεκινήσει η συζήτηση για την πώληση ποσοστού των μετοχών τους στο ιδιωτικό κεφάλαιο. Για την ΕΥΑΘ, συγκεκριμένα, προβλέπεται η πώληση του 23% των μετοχών του δημοσίου, που αυτή τη στιγμή κατέχει το 74% (το 5% το έχει η γαλλική εταιρεία

Suez, το 1% η HMG Globetrotter και το υπόλοιπο μικροϊδιώτες).

Την ίδια στιγμή διεθνώς παρατηρείται μια μεταστροφή από τη νεοφιλελεύθερη πολιτική της ιδιωτικοποίησης του νερού, αφού τα αποτελέσματά της ήταν καταστροφικά. Στις περισσότερες περιπτώσεις ιδιωτικοποίησης παρατηρήθηκε αύξηση των τιμών (Βουκουρέστι, Μαρόκο, Αργεντινή, Μ. Βρετανία, Ν. Αφρική κ.α), μαζικές molύνσεις (Καναδάς, Αυστραλία, Ν. Αφρική), ελλιπής συντήρηση δικτύων και υποδομών, διαφθορά, μυστικές συμφωνίες και ανύπαρκτες επενδύσεις, σύμφωνα με την πρωτοβουλία «Save Greek water».

Η «Εποχή» μιλά για το κρίσιμο ζήτημα του νερού και της αποχέτευσης με τον πρόεδρο της ΕΥΑΘ, Γιάννη Κρεστενίτη, καθηγητή του ΑΠΘ και μέλος της πρωτοβουλίας «SoSte το νερό».

Τη συνέντευξη πήρε η Τζέλα Αλιπράντη

Όταν αναλάβετε πρόεδρος της ΕΥΑΘ κάνατε λόγο για υιοθέτηση μιας επιθετικής αναπτυξιακής πολιτικής. Τι σχεδιάζετε, δηλαδή;

Η ΕΥΑΘ είναι μια εύρωστη οικονομικά επιχείρηση, η οποία διαχειρίζεται ένα κοινό αγαθό, όπως είναι το νερό, απαραίτητο για τη ζωή. Ταυτόχρονα προσφέρει υπηρεσίες ποιότητας στη διαχείριση του αποχετευτικού συστήματος της Θεσσαλονίκης, με βιολογικούς καθαρισμούς για τα αστικά και βιομηχανικά λύματα. Επομένως, λόγω και των καλών οικονομικών, είναι δυνατόν να αναπτυχθεί περαιτέρω και να καλύψει περισσότερες περιοχές, αξιοποιώντας την τεχνογνωσία που έχει και το στελεχικό της προσωπικό. Έτσι δεν θα είναι μια εταιρεία μόνο που προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο της Θεσσαλονίκης, αλλά θα διαδραματίσει ρόλο συμβούλου και για τις γειτονικές περιοχές, που έχουν ανάγκη αυτές τις δύο υπηρεσίες. Για αυτό πρέπει να αυξηθεί το προσωπικό της, γεγονός που φαίνεται να έχει δρομολογηθεί, και να επεκταθεί ο χώρος στοίχισης.

Πώς θα χειριστείτε το ζήτημα των οφειλών; Η προηγούμενη διοίκηση προχώρησε σε διακοπές νερού ακόμα και για μικρά χρέη, προκαλώντας σοβαρά προβλήματα.

Η πρόθεσή μας είναι να εισπράξουμε τις οφειλές από αυτούς που έχουν και μπορούν. Θεωρώ απαράδεκτο να κόβουν το νερό σε κάποιον, που λόγω της οικονομικής κρίσης δεν μπορεί να ανταποκριθεί και ταυτόχρονα να μην επιδιώκεται να εισπραχθούν οφειλές από κάποιους που αμελούν ή, στη χειρότερη περίπτωση, αποφεύγουν να πληρώσουν τις οφειλές τους. Για αυτό το λόγο θα ενισχύσουμε το κοινωνικό τιμολόγιο και τις εξυπηρετήσεις σε αυτούς που δεν έχουν τη δυνατότητα να ανταποκριθούν, λόγω της οικονομικής κρίσης και θα είμαστε αρκετά επίμονοι και απαιτητικοί σε όσους έχουν να πληρώσουν και το αποφεύγουν. Έχουμε ξεκινήσει να ενημερώνουμε για τους διακανονισμούς τον κόσμο, ώστε να βοηθηθούν όλοι σε αυτή τη δύσκολη περίοδο, αλλά και να εξυπηρετήσουν κάποια από τα χρέη τους. Υπάρχει πρόθεση να δούμε, επίσης, και κάποια επέκταση των διακανονισμών.

Συνταγματική αναγνώριση

Τη Δευτέρα ο πρωθυπουργός μίλησε για τη συνταγματική κατοχύρωση του δημόσιου ελέγχου στο νερό και την ηλεκτρική ενέργεια. Πιστεύετε ότι με αυτό τον τρόπο είναι δυνατή η προστασία της ΕΥΑΘ από την ιδιωτικοποίηση;

Κατά την προσωπική μου γνώμη, η συνταγματική κατοχύρωση πρέπει να έχει δύο σκέλη. Το ένα είναι να αναγνωρίζεται στο Σύνταγμα μας, αυτό που έχει αναγνωριστεί

από τη γενική συνέλευση του ΟΗΕ, ότι το νερό είναι ένα κοινό αγαθό, απαραίτητο για τη ζωή και επομένως θα πρέπει να μην θεωρείται προϊόν προς πώληση. Το δεύτερο αφορά τους διαχειριστές αυτού του αγαθού, όπως είναι η ΕΥΑΘ, η ΕΥΔΑΠ και οι δημοτικές επιχειρήσεις στην υπόλοιπη χώρα. Ορθώς έχει διατυπωθεί πως αυτές πρέπει να είναι υπό δημόσιο έλεγχο και μακάρι μια μέρα αυτές οι επιχειρήσεις αυτές να υπόκεινται σε πλήρη κοινωνικό έλεγχο σε όλη τη χώρα. Καλώς προβλέπεται στη συνταγματική αναθεώρηση αυτό το ζήτημα. Το πώς θα είναι οι διατάξεις, θα φανεί στην πορεία και ανάλογα με τις παρεμβάσεις που θα γίνουν από τους πολίτες.

Παρόλα αυτά η ΕΥΑΘ αυτή τη στιγμή έχει μεταφερθεί στο υπερταμείο και συζητείται η πώληση του 23%, αφήνοντας στο δημόσιο την ελάχιστη πλειοψηφία ελέγχου του 51%. Αρκεί αυτό το ποσοστό για τη διαχείριση του νερού ως δικαίωμα και όχι ως εμπόρευμα;

Υπάρχουν πολλές απόψεις και από τη μία πλευρά και από την άλλη. Θεωρώ πως επιχειρήσεις σαν την ΕΥΑΘ και την ΕΥΔΑΠ, πρέπει να είναι υπό πλήρη δημόσιο έλεγχο και πρέπει η νομοθεσία και το Σύνταγμα να κατοχυρώνουν αυτό το ζήτημα, με τρόπο ώστε η συμμετοχή, μάλιστα, να είναι δημοκρατική και διαφανής.

Ανάγκη αύξησης προσωπικού

Μέχρι τώρα η σύμπραξη της ΕΥΑΘ με τους ιδιώτες, τι έχει δείξει;

Αυτή τη στιγμή ένα μέρος των μετοχών, που έχει η ΕΥΑΘ ως ανώνυμη εταιρεία, βρίσκεται στην κατοχή μικροαποταμιευτών και μεγαλύτερων ομίλων. Αυτοί οι μέτοχοι για την ώρα δεν συμμετέχουν στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας, και επομένως για τη χάραξη της πολιτικής αποφασίζει ο κύριος μέτοχος, δηλαδή το ελληνικό δημόσιο. Από εκεί και πέρα, η υποστελέχωση της ΕΥΑΘ, και απ' όσο ξέρω και της ΕΥΔΑΠ, την έχει αναγκάσει να καταφύγει σε παροχές υπηρεσιών από εργολάβους και ομίλους, γιατί δεν έχει το απαραίτητο προσωπικό, ώστε να τα λειτουργήσει όλα μόνη της. Θα ήταν σκόπιμο αυτό να ανατραπεί με αύξηση του στελεχιακού της προσωπικού, γιατί κάποιες από αυτές τις υπηρεσίες φαίνεται να κοστίζουν παραπάνω απ' ό,τι αν τις έκανε μόνη της η εταιρεία.

Τα παραδείγματα ιδιωτικοποίησης του νερού στο εξωτερικό δείχνουν ότι δημιουργεί πολλά προβλήματα και για αυτό την τελευταία δεκαετία παρατηρούνται επαναδημοτικοποιήσεις. Οι δανειστές όσον αφορά το νερό στην Ελλάδα, γιατί επιμένουν σε αυτή την παλιά και καταστροφική πρόταση;

Το διεθνές και ευρωπαϊκό παράδειγμα είναι πράγματι τελείως διαφορετικής κατεύθυνσης. Κάποια χρόνια πριν, υπήρξε

στροφή στην ιδιωτικοποίηση της διαχείρισης και διοίκησης των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης. Φάνηκε, όμως, ότι αυτή η μεθοδολογία οδήγησε σε τελείως διαφορετικά αποτελέσματα από αυτά που ευαγγελιζόταν αυτή η πρόταση, για αυτό άρχισε η επαναδημοτικοποίηση. Είναι, λοιπόν, απορίας άξιο, γιατί κάποιοι επιμένουν να εφαρμοστεί και εδώ. Θέλω να πιστεύω ότι η αξιοποίηση και η πώληση του 23% θα προχωρήσει με διαφορετικό τρόπο από αυτό που αρχικά σχεδιάστηκε και ότι οι πολίτες οργανωμένα θα το αντιμετωπίσουν.

Κοινή ωφέλεια με δημοκρατία και διαφάνεια

Έχετε μιλήσει για την ανάγκη διαμόρφωσης μιας νέας κουλτούρας διαχείρισης και κατανάλωσης νερού. Πώς την φαντάζεστε;

Θεωρώ ότι αυτές οι εταιρείες πρέπει να λειτουργήσουν με ένα τελείως διαφορετικό τρόπο. Δεν πρόκειται, δηλαδή, για μια ανώνυμη εταιρεία, που το μόνο κίνητρό της είναι η συνεχής αύξηση του κέρδους. Είναι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας για τη ζωή και την υγιεινή και επομένως πρέπει να λειτουργούν με δημοκρατία και διαφάνεια. Ο πολίτης να ξέρει τι κάνουν ακριβώς αυτές οι εταιρείες, ποια είναι τα ελλείμματα και τα έσοδά τους. Επίσης, ένα μέρος των κερδών τους θα πρέπει να επενδύεται, ώστε να υπάρχει συνεχώς καλύτερη ποιότητα στις υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης. Αυτό δεν σημαίνει μόνο φθηνότερο νερό, αλλά καλύτερη προστασία των υδάτινων πόρων, που κατασπαταλώνονται, και προστασία του περιβάλλοντος όσον αφορά την αποχέτευση, που για τη Θεσσαλονίκη σημαίνει αναζωογόνηση και αναβάθμιση του θερμομαϊκού κόλπου.

